

O ZLATÝCH ZÁMKÁCH

SLAVOMIL A SOBĚSLAV BYLI BRATŘI A SYNOVÉ KRÁLOVSTÍ. Když došel Slavomil dvacátého roku, pravil k otci: „Otče! dej mi vystavět zámek se zlatou střechou, abych mohl v něm zůstávat a hezkou princeznu do něho si přivést.“

Otec měl své děti rád, vyprázdnil tedy pokladnici a dal synovi vystavět zámek se zlatou střechou. Slavomil měl velké potěšení, děkoval otci a hned se do svého zámku stěhoval. Netrvala však radost dlouho. Když ráno vstal, byla střecha ta tam a zámek stál holý. Člověk ji odnést nemohl, to byla věc patrná, proto jí Slavomil také nehledal, ale s myslí ji pustit nemoha, neustále pro ni truchlil.

Když bylo Soběslavu dvacet let, šel k otci a pravil: „Otče! dej mi na místě mého podílu vystavět zámek se zlatou střechou, jako jsi mému bratru učinil.“

„Ale milý synu, kde vezmu tolik zlata?“

„Čeho se ti nedostane, vezmi v chrámě, aneb kaž slíti domácí bůžky, zámek se zlatou střechou musím mít.“

Sebral tedy král zlato kde mohl a dal vystavět Soběslavu zámek se zlatou střechou. „Ať si ji lépe hlídáš než Slavomil,“ řekl synovi, když bylo všecko hotovo.

To si byl Soběslav již dávno umínil. První noc ani do postele nelehl; vzal zbraň, dal si natrhat bodláků a šel hlídat. Nedaleko zámku se skryl, zbraň uchystal a bodláky si otočil kolem krku, kdyby se mu chtělo podřímnout, aby ho píchly. Noc byla tmavá, naslouchal tedy pilně, na které straně se co šustne; až do půlnoci bylo ticho. Najednou se strhne u zámku náramný šramot, Soběslav honem vyskočí a v tu stranu střílí; hluk ovšem utichl, ale že bylo tma, neviděl, co se dělo, a je-li střecha odnešena čili nic. Běžel do otcovského zámku a udělal povyk, lidé přiběhli se svícemi a tu viděli u zámku potok krve a v ní ukrután-

ský palec z obra; střecha byla pryč. „I to nic nedělá,“ řekl Soběslav k svému bratru, „však my toho zloděje dostanem, až se rozední, půjdem po krvavé stopě za ním a jistě pelech jeho najdeme.“

Jakmile se rozbřesklo, šli bratři se služebnictvem po krvavé stopě, až přišli k veliké díře. „Přineste sem hodně dlouhé lano a jeden z nás se spustí dolů,“ řekl Soběslav. Služebníci běželi pro lano; když je přinesli, vzal Slavomil do kapsy zvonek, kterým chtěl dát znamení, až bude dole, a pustil se do temné hlubiny. Za malou chvíli ale zazvonil a oni ho vytáhli. „Cos viděl?“ ptal se s dychtivostí Soběslav.

„I byl jsem až bůhvíjak daleko dole, ale o světle ani památky. Já tam více nepůjdu.“

„Tedy polezu já,“ řekl Soběslav, vzal zvonek a pustil se dolů. Sto sáhů dlouhé lano bylo skoro roztočeno, když se dostal na dno. Tu viděl kolem sebe překrásnou krajinu; tráva byla zelenější, barvitější kvítí, malebnější ovoce, modřejší nebe, slovem, byl to zcela jiný svět. Nejdivnější mu ale byly dvě slunce, které se blíže něho neustále točily a daleko své paprsky házely. Udiven podepře se o strom a hledí do skvoucí záře; tu přiletí dvě holubičky a usednou na strom. „Pověz mi, sestřičko milá,“ ptá se jedna z nich, „co to za plamennou září?“

„I cožpak nevíš, že jsou to zlaté zámky?“

„Nevím, milá; vzpomeň si jen, že tomu dlouho, co jsem zde nebyla.“

„Král této podzemní říše poručil svému obru, aby vystavěl dva zlaté zámky pro jeho dcery. Obr je vystavěl, ale neměl střechy; tu se dověděl, že dal jeden král nad námi synovi zámek se zlatou střechou pokrýt, i nemeškal tedy, ale v noci ji odnesl a dal na jeden z těchto zámků. Druhý zůstal nepříkrytý až do dnešní noci, kde při kradení obr k úrazu přišel, takže si nyní střelnou ránu u moře hojit

musí. Knížecí princ, kterému jedna střecha patří, stojí zde pod stromem a neví, co to je; kdyby šel před zámek a řekl: „Stůj, zámku, jako tvému pánu!“ zůstal by zámek stát a on by se k princeznám dostal.“ Tak pravila holubička a Soběslav v duchu jí poděkovav, spěchal k točícím se zámekům.

Přijda k prvnímu, řekl: „Stůj, zámku, jako tvému pánu!“ Zámek se v okamžení zastavil a Soběslav užasl nad jeho nádherou. Všecko bylo z ryzího zlata a okolo dveří a oken byly rámce vysázené drahým kamením všech barev; pokryt byl ale střechou bratrovou. I vešel Soběslav přes skvostné koberce do vnitra, kde se všecko jen lesklo. V nejzadnějším pokoji stála panna a krmila ptáka zlatohlávka. Černé vlasy se jí v plných kotoučích po stříbrném rouše hroužily; hedvábná dlouhá řása přikrývala oči temné jako noc.

„Jak jsi sem přišel, mládenče krásný?“ ptala se vábným hlasem Soběslava, který byl jako u vidění, že jí teprv za hodnou chvíli svou příhodu povědět mohl.

„Tedy nemeškej a pojď hned k mé sestře,“ pravila černo-
oká panna, vzala Soběslava za ruku a vedla ho k druhému zámku, který se na povědomá nám slova též zastavil. Byl-li první krásný, byl druhý ještě krásnější, neboť jsa celý diamanty a perlami vykládán, jako slunce se třpytil. Ale to všecko nebylo nic proti kráse panny, kterou spatřil Soběslav v nejzadnějším pokoji. Po modrém rouše plynuly vlny zlatých vlasů, které stříbrným hřebenem právě rozčesávala. Spatříc příchozí pohledla okem modrým jak rozvitá charpa na Soběslava a žhoucí ty střely roznítily srdce jeho jedním plamenem.

„Koho mi to přivádíš, Judito milá?“ ptala se a hlas její zazníval po zlatém pokoji jak stříbrný zvon. Tu sestra Judita všecko povídala, co jí byl Soběslav svěřil.

„Tys mládenec smělý a snadno jsi to smrtí zaplatit mohl,“ pravila princezna Helena. „Ale já ti dám dobrou

radu. Náš zlý otec odebral se do jiných zemí a dal nás tím ukrutným obrem střežit, který tobě a bratru tvému zlaté střechy odnesl. Poněvadž přišel dnes o palec, musí se hojit; on leží na břehu červeného moře a drží nohu ve vodě tak dlouho, dokud by se mu rána nezahojila. V levé kapse má vodu oslabující, v pravé posilňující; ty se musíš tedy pokusit, abys mu láhvičky proměnil a sám se pak z té posilňující hodně napil. Až se probudí, napije se hned dle zvyku z pravé láhvičky, tím ale oslabne a ty ho budeš moci lehko zabít. Až to vykonáš, hoď ho do moře a rychle se k nám opět navrať.“

„Jak ale, bude-li obr vyhojen, než já k moři dojdu?“

„Tu máš zlatou píšťalku,“ řekla Helena a podala ji Soběslavovi, „asi hodinu cesty odtud pase se na zelené louce stádo koňů; až k nim dojdeš, zapískni na píšťalku, a který z koňů k tobě přiběhne, na toho sedni a budeš rychleji u moře.“

Soběslav poděkoval krásným sestřám a ubíral se k červenému moři. As hodinu cesty od zlatých zámků spatřil na louce stádo koňů. Zapískl na zlatou píšťalku a nejkrásnější z celého stáda přiběhl k němu; i vyskočil Soběslav na něho a v jednom klusu uháněl k moři. Již zdálí spatřil ukrutánské tělo obra na pobřeží roztažené, skočil tedy s koně a šel pěšky až k břehu. Obr spal tvrdě, neboť bylo daleko jeho chrapot slyšet, jako když zhluboka hřímá. Tiše přišoupal se Soběslav k pravé straně a zpolehoučka vytáhl z kapsy vykukující láhvičku. Tu sebou obr pohnul a Soběslav se honem napil, aby měl síly k boji, kdyby snad obr vstal. Ale ten zůstal ležet a spal jako prvé, takže se Soběslavu změna láhviček šťastně podařila. Nato poodešel a čekal na břehu, až se velikán probudí; to netrvalo příliš dlouho. Obr si promnul oči, sáhl do pravé kapsy a napil se notně z láhvičky; v tom okamžení mu ale mohutné rámě skleslo. I začal všechno všudy proklínat, a když přicházejí-

cího Soběslava spatřil, vytáhl nohu z moře a zlostně se naň obořil. Ale tenkrát se nedobře potázal; jak ním Soběslav strčil, převalil se co shnilý pařez. Snadno ho tedy vítěz probodl a do moře hodil. Když to Soběslav vykonal, vrátil se na čerstvém koni k zlatým zámkům.

S toužebností jej sestry očekávaly. Sotva ho spatřily, již mu běžely obě vstříc a srdečně mu děkovaly, že je vězení zprostil. Hned vedly hosta do pokoje, snášejíce dobré jídla a chutné ovoce, by ho aspoň něčím uctily; avšak Soběslav byl nasycen pohledem na jich andělskou krásu.

„Nyní nás odtud vyveď,“ řekla Helena, když pohovořili a se občerstvili, „a za odměnu vezmi ty zlaté zámky s sebou. Zde máš dvě jablka, jedno zlaté, jedno diamantové; s prvním se postav před první zámek a řekni: ‚Hop zámku do jablka!‘ a zámek se do něho sevře. Druhý zámek sevři do diamantového jablka. Až je budeš chtít mít venku, řekneš: ‚Hop zámku z jablka!‘ a zámek se postaví, kde budeš poroučet.“

S poděkováním přijal princ skvostný dar, a vzav sestry za ruce, šel s nimi k díře, kudy se k nim dostal.

Nejdříve šli ale k prvnímu zámku. Soběslav vytáhl zlaté jablko a řekl: „Hop zámku do jablka!“ a zámek byl to okamžení v jablku. Tak též učinil s druhým; potom je strčil do kapsy a všickni kráčeli k lanu.

„Nejdříve půjdeš ty, sestro,“ pravila Helena, „potom já a naposled Soběslav. Dříve se ale, Soběslave, ještě o něco pokusit musíš. Až budu nahoře, poběhnou kolem tebe dva beránci, jeden bílý, druhý černý. Dej pozor, abys toho bílého chytil; jestli se ale omýlíš a chytiš černého, zaneše tě do pekla a snad nás nikdy více nespatříš.“

„Tot bych raději tu chvíli zemřel, než se toho dočkal,“ řekl Soběslav a pohlédl na zlatovlasou Helenu. Mezitím uslyšeli služebníci zvonek a táhli lano nahoru.

Dychtiv, co as bratr vypátral, stál Slavomil u otvoru

a čekal, až ho spatří. Najednou zašustí stříbrné roucho a černokadeřavá hlava, ozdobená perlami, se okáže. Služebníci leknutím odskočili, a kdyby byl Slavomil Juditu nezachytil, byla by dolů spadla. Krev mu smědou tvář polila, když Judita temné oko k němu pozvedla a příhodu bratrovu jemu vypravovala. Bez meškání poručil, aby spustili lano pro druhou princeznu; několik služebníků muselo běžet do zámku pro vozy a tam pro vzácné hosti všecko co nejskvostněji připravovat. Co zatím Helenu nahoru potáhnou, podívejme se, jak to asi s těmi beránky vypadlo. Rozčilen, potěšen stál tu Soběslav a málem byl by na beránky zapomněl, kdyby nebyl za sebou lehký skok uslyšel. Honem se ohlídne a dává pozor, tu se již ale bílý kolem něho zakmitne a v patách za ním černý. Soběslav sebou trhne a chce lapnout bílého, ale tu si je splete a k neštěstí chytne černého. Jak ho za rohy popadne, vezme ho beran na hřbet, zvedne se do povětří a letí s ním k pekle. U černé brány jezdce složí, promění se v čerta a tluče na vrata. Služebníci otevrou a černý komorník vede Soběslava k svému knížeti. Na skvostném trůnu ve velké síni sedí kníže ďábel a vedle něho kněžna Luciferová. V pekle to nebylo tak zlé, Soběslav si to mnohem hůře představoval, přece mu však bylo ouzko, když Lucifer pekelný pohled na něho obrátil a na rohaté komonstvo křikl: „Otevřete komoru a ukažte hostu jeho lože.“

Tu se otevrou dvěře vedoucí do komory a po Soběslavu zašupěl mráz, když to hrozné divadlo spatřil. Na jedné straně házeli čerti duše peklu propadlé do vařícího oleje, na druhé je zase pekli na rožni, tu je trhali, tam jiné ukrutnosti s nimi prováděli. Vprostřed komoře stála rozpálená postel pro Soběslava. Studený pot na něm vyvstával, když pomyslí, že by na ni měl položen býti. Co mu byla síla platna vedle takové roty? I řekl knížeti: „Čím jsem peklu propadl, pane Lucifere, že mi takovou postel chystáš?“

„Neukradl jsi podzemnímu králi jeho dcery? Za to se budeš na posteli smažit!“

Vtom se otevrou na druhé straně dvěře a do nich vstoupí černá panna. Jak Soběslava spatřila, hned se ptala knížete, kdo to je. Když jí to kníže pověděl, začala ho prosit, aby toto provinění tak přísně netrestal. Také paní Luciferová, matka černé panny, prosila za ubohého Soběslava. Vstal tedy kníže s trůnu, vzal dceru za ruku, přistoupil k Soběslavu a řekl: „Chceš-li, abych ti život daroval, musíš si mou dceru za manželku vzít.“

To byla rána pro zamilovaného Soběslava! Nedávno sliboval lásku krásné zlatovlasé Heleně a nyní si měl vzít dceru pana dábla, ošklivou, s jedovatýma očima a s rozčuchanými vlasy. Ale pomyslnil si, co škodí, slíbím to, a proto zůstanu své milence přece věren; kdož ví, nepošťestí-li se mi z pekla vyklouznout. I řekl tedy, že si ji chce vzít. Lucifer mu dceru podal a byla jeho. – V pekle se oddavky zkrátka odbývají. Komora se zavřela, přinesly se stoly, jídla a pití a všecko bylo veselo. Jen nebohý ženich seděl jako zařezaný a měl ukrutný strach, jak to dále vypadne. Po veselce dovedl kníže mladé manžele do zahrady, kde stál uprostřed pěkný zámek, a řekl: „Zde budete oba bydlet, a ty, Soběslave, můžeš všude poroučet jako já, jen tohoto stromu se nedotýkej, sice se ti špatně povede.“

Všecko bylo hezké, a bylo by se i Soběslavu líbilo, jen ta pekelná žena mu nechtěla býti vděk. Ale říkávají, že člověk všemu přivykne! Soběslav po čase také zvykl, ač nepřestal toužit po své Helence a nepřestal vymýšlet, jak by se odtud dostal. Často mu na mysl připadlo, proč mu as Lucifer přikázal, aby k tomu stromu nechodil. I umínil si, že to na své ženě vypátrá.

Mladá Luciferka měla svého manžela velmi ráda, ale tajemství mu svěřit nechtěla, vmlouvajíc se, že je neví;

když ji ale Soběslav tuze prosil, říkala, aby si toho nežádal, že by to bylo k jeho zlému. Konečně to ale přece vyloudil.

„Na vršku stromu,“ pravila žena, „je zlaté jablko, kdo by je utrl a hodil za sebe, ten se octne, kde by si přál.“

Soběslav se při těch slovech tvářil, jako by mu na tom ani za mák nezáleželo, ale zatím by si rád byl zavejskl; tak ho zpráva ta potěšila. Hleděl nyní všemožně, jak by té příležitosti použil. Jednoho dne přinesl čert do pekla velkého pána, všechno se to běželo na něj dívat, kníže pán měl s výslechem co dělat a Soběslav zůstal v zahradě sám. To mu byla věc vítaná. Jako veverka vyleze na strom, s jedné větve na druhou, a než by sto napočítal, byl na vršku a držel zlaté jablko v hrsti. Nyní je hodil za sebe řka: „Chci být ve svém otcovském zámku!“ Než slovo dořekl, zafučelo to kolem něho jako zlá vichřice, všechno zmizelo, a on stál na dvoře svého otcovského zámku.

Princezna Helena stála u okna celá smutna a vedle ní ruku v ruce Slavomil a Judita. Najednou sebou trhne, běží ze dveří, v letu se octne na dvoře a padne Soběslavovi do náručí. Hned se všechno okolo nich obsypalo a s radostí ho vítalo. Kromě Heleny měl největší radost Slavomil, neboť dávno chtěl již svatbu s krásnou Juditou slavit, ale ona nechtěla svolit, dokud by také sestra šťastna býti nemohla. Nyní bylo všechno vyrovnáno.

Druhý den slavila se svatba obou bratrů a sester. Tenkráte neseděl Soběslav smuten; nevýslovnou blahostí mu srdce poskakovalo, kdykoli na svou ženušku pohleděl. Navečer se vytratil ze síně, šel na vršek proti otcovskému zámku, vytáhl z kapsy zlaté jablko řka: „Hop zámku z jablka,“ a zámek stál na vršku. Potom šel na druhý vršek, vytáhl diamantové jablko, řekl ta samá slova a diamanty vykládaný zámek se skvěl v záři zacházejícího slunce, takže se lidé sbíhali a křičeli „hoří!“, ale jako přimrazení zůstali státi, spatříce ten div divoucí. Soběslav se

vrátil a vedl hosti na podívanou; potom dal bratrovi zlatý zámek, do diamantového šel ale sám se svou Helenou.

Zatím byl v pekle zlý rámus! Jak pohřešila mladá Luciferka svého manžela, běžela ke knížeti a zaklínala ho, aby jí muže navrátil. Ale to nestálo více v ďáblově moci. Všecka láska v jejím srdci se obrátila ve zlost a jediná myšlénka její byla na nevěrníku se pomstít. To jí otec slíbil a hned vyslal jednoho chytrého čerta na zem.

Právě byli mladí manželé v otcovském zámku shromážděni, tu přijde sluha a oznamuje Soběslavu, že přišel do diamantového zámku jeden pán, který se za velikého umělce vydává. „Uctěte ho zatím, já přijdu hned,“ rozkázal kníže a zůstal sedět. Co se služebník vrátil, zavedli druzí sloužící hosta do pokojů a nechali ho tam; ten se ale proměnil v brouka, prolezl klíční dirkou do zavřených pokojů a přišel až do pokoje, kde byly všechny poklady. Mezi těmi našel brzy diamantové jablko. Vzal je, pustil se oknem a jako by vycházel z pokoje, postavil se ke dveřím. Tu přistoupí k němu služebník ze zámku a prosí pána, aby chvíli sečkal.

„S radostí,“ odpověděl čert, „aby mi ale čas ušel, udělám vám před zámkem nějaké vyražení, kterému se podíváte. Řekněte všem, ať se jdou podívat.“

Služebník tomu byl povděčen, i běžel honem a svolal, kde kdo byl. Všecko se to postavilo před zámek a koukalo, co bude cizinec dělat. Ten vzal diamantové jablko do ruky a řekl: „Hop zámku do jablka,“ zámek skočil do jablka a čert se s ním zvedl do povětří. Všickni stáli ještě s otevřenou hubou, když přišel Soběslav a nevidá zámek, pln leknutí ptá se, co se to stalo. Tu mu to teprv vypravují. Zarmoucen nad tou nesmírnou ztrátou vracel se k své ženě a hořekující komonstvo za ním.

„Ach, já si to vždy myslila, že se ta pekelnice pomstí a nám štěstí naše zkaží,“ naříkala kněžna.

„Proto můžete býti přece šťastni,“ řekl Slavomil, „jděte jen do mého zámku.“

„To neprospěje, milý švagře; my máme zámky od našich rodičů a v nich jenom úplného štěstí dojdeme,“ řekla Helena.

„Máš pravdu; já musím můj krásný zámek nalézt, a kdybych měl celý svět obejít. Jen kde ho hledat?“ pravil odhodlaně Soběslav.

„Jdi, milý Soběslave, k matce slunci,“ řekla Judita, „ona ví o všem.“

„Máš dobře, sestřičko; k ní ať jen jde, ona mu to poví.“

S těžkým srdcem rozloučil se Soběslav s milenou ženou, s bratrem, Juditou a se starými rodiči a putoval k slunci. Dlouho a dlouho chodil a mnoha lidu se ptal, kudy cesta k slunci, ale žádný mu nemohl zprávu dáti. Jedenkrátě přišel daleko mezi hory, do pěkného údolí, tu potká pastýře. „Pověz mi, příteli,“ praví k němu, „zdali nevíš, kudy vede cesta k slunci?“

„A což bych nevěděl, každý den vidím, jak se prochází. Večer odpočívá tam na tom vrchu. Vylez na něj, až přijde, můžeš s ním promluvit.“

Soběslav poděkoval dobrému pastýři a lezl pomalu na vrch. Na vršku si sedl a čekal. Najednou to zašumělo listím a růžová zář se rozlila po celém údolí. Soběslav pohledl nahoru a viděl matku slunce. Od jasné tváře splývaly zlaté paprsky přes zarůžovělé oblakové roucho až k zlatému lemování.

„Matko krásná, tobě všechno známo, pověz mi, kde najdu svůj diamantový zámek?“

„Tvůj diamantový zámek visí nad červeným mořem a je zlatým řetězem k obloze přikován,“ zavzněl hlas slunce.

„Ó běda! Jak k němu?“

„Dám ti radu, synu můj. Nyní bydlí v zámku čert, co ti ho ukradl. Jdi tedy pořád, až přijdeš k červenému moři,

spatříš blíže něho jednu chaloupku, v níž stará babička zůstává. Vejdi k ní a řekni, kam jdeš, ona ti ostatní poví.“

Soběslav poděkoval matce slunci a sešel s vrchu. Chvilí za ním hleděla poutnice skvělá, potom zašla za horu.

Soběslav přešel krajinu a byl nedaleko červeného moře. Spatřil chaloupku, v kteréž bydlela stará babička. K ní vešel Soběslav; babička ho přivítala a hned se ptala, co žádá? Když jí všecko od začátku až ku konci pověděl, pravila k němu: „Pravda, že zámek nad červeným mořem visí zlatým řetězem k obloze přikován. Tvoje pekelná žena dala ho tam pověsit a čert v něm přebývá. Člověk se do něho dostat nemůže; jen jednou za den spouští se po provaze vědro pro vodu. Ale matka slunce chce, abych ti pomohla, musím ti tedy poradit. Zde máš kočku, jdi na břeh a dávej pozor, až se spustí vědro dolů; jak je uhlídáš, pusť kočku a čekej tak dlouho, až ti jablko přinese.“

Soběslav vzal od babičky kočku, srdečně poděkoval a ubíral se s ní ku břehu. K večeru teprv viděl zlaté vědro s výše se spouštět; zámek nebylo vidět. Honem kočku pustil, ale místo ní letěl černý ptáček přes moře a zrovna k vědru. Jak otvírali nahoře okno a táhli vědro vzhůru, vlítl ptáček do pokoje, od čerta nejsa pozorován, popadl diamantové jablko se stolku, vylítl ven a zrovna zpátky k Soběslavu se vrátil. Již mu chtěl Soběslav jablko vzít, ale ptáček se proměnil v kočku a ta pořád okolo něho ob-skakovala, ale jablko mu dát nechtěla. Věda, že to obyčejná kočka není, myslil Soběslav, že snad něco chce, a proto volal: „Pojď, kočičko, pojď, dám ti, co budeš chtít, jen když mi jablko navrátíš.“ Kočka očima svítila, hřbet ježila, ale jablko přece nedala. Když to již knížeti dlouho trvalo, rozzlobil se, vytáhl meč, po milé kočce se rozběhl, a zasáhna ji, přetal v půli. Tu se kolem něho rozsvětlo, ptactvo začalo zpívat a na místě kočičky stál před ním krásný mládenec a podával mu diamantové jablko. Sobě-

slav se toho všeho tak ulekl, že si ani nemohl hned vzpomenout, co má říci, když ho mládenec pobízel, aby zámek schoval. Po chvílce vzal jablko a drže je vzhůru, pravil: „Hop zámku do jablka!“ Právě vykukoval čert z okna, a jak se rychle zámek sevřel, vpadla mu hlava do moře a tělo se smačklo. Nato ho vzal mládenec za ruku a vedl k chaloupce; ale nebyla to již chaloupka, byl to krásný zámek ze slonové kosti. Na prahu klečela stará babička a smutně na příchozí hleděla. Tu se mládenec rozběhne, padne babičce okolo krku, vroucně ji políbí a v tom okamžiku se babička promění v sličnou paní a chatrné její roucho ve skvostné knížecí. Oba vzali nyní Soběslava za ruce a slzíce za jich vysvobození děkovali jemu.

„Jak dlouho se již trápíme a žádný, žádný sem nepřišel,“ pravil mladý muž, „byli jsme od zlého čaroděje zakleni, já v kocourka, moje mladá žena v starou babu, protože jsem nechtěl jeho dceru. Měli jsme tak dlouho na vysvobození čekat, dokud bychom někomu k štěstí nepomohli, který skrze lásku k neštěstí přišel. Nikdy by se to nebylo stalo, kdyby tě dobrotivé slunce k nám nebylo poslalo, neboť daleko široko není človíčka k spatření. Co žádáš, abychom ti milého nyní učinili?“

„Čeho jsem si žádal, k tomu jste mi dopomohli; nyní je moje jediná touha, bych se co nejdříve k mé drahé manželce dostal.“

Než knížecí párek mu pokoje nedal a on musel v zámku s nimi hodovat. Po tabuli poručil kníže sloužícím – neboť s pány obživlo všecko – aby přistrojili nejrychlejšího koně a před zámek ho přivedli. Když se Soběslav s laskavými manželkami loučil, vyprovázeli ho ven a on musel koně od nich přijmout.

Byl tomu rád, neboť se na něm mnohem dříve doma octnul. Se zdí zlatého zámku rozléhala se střelba a zevnitř zněl ples a hudba, a když se Soběslav poptával, co to má

znamenat, slyšel k nemalé své radosti, že porodily princezny krásné syny. V okamžiku byl doma a líbal krásnou matku i dítě. Křtiny obou princů se slavily v diamantovém zámku.

Kníže ďábel ani mladá Luciferka k nim více moci neměli; všickni žili svorně a spokojeně až do smrti.